T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020/285
KARAR NO : 2020/366
KARAR TR : 22.06.2020

ÖZET: 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'nun 143. maddesi ile Sivil Havacılık GenelMüdürlüğü Tarafından Verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmelik uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : T.H.Y. Anonim Ortaklığı
Vekili : Av. H.Ç.A.
Davalı : Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

O L A Y : T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün CZ-19189000Y247 sayılı idari para cezası tutanağı ile, yolcu transfer haklarının ihlal edilmesi suretiyle havaalanlarında mevzuat ile belirlenen görev, yetki ve sorumlulukların zamanında yerine getiril-mediğinden bahisle, davacı şirket adına Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmelik uyarınca 14.163,00 TL idari para cezası verilmiş, 98063956-500-E.13919 sayılı yazı ile davacı şirkete bildirilmiştir.

Davacı vekili, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

BATMAN 1. SULH CEZA HÂKİMLİĞİ: 29.11.2019 gün ve D.İş No:2019/4348 sayı ile, bu Kanun hükümlerine göre verilen idari yaptırım kararlarına karşı 06.01.1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre kanun yoluna başvurulabileceği, idari yaptırımlara ilişkin olarak bu kanunda hüküm bulunmayan hallerde 30.02.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerinin uygulanacağı şeklindeki düzenleme karşısında talebe konu idari para cezasına karşı İdari Yargı yoluna başvurulabileceğinin anlaşıldığı gerekçesiyle, başvurunun görev nedeniyle reddine karar vermiş, davacı vekili tarafından yapılan itiraz Batman 2. Sulh Ceza Hâkimliğinin 27.12.2019 gün ve D.İş No:2019/4763 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilmiştir.

Davacı vekili, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 3. İDARE MAHKEMESİ: 06.03.2020 gün ve E:2020/219 sayı ile, dava konusu idari para cezasının 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, anılan Kanunun 5560 sayılı Kanunla değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerin diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, dava konusu idari para cezasının dayanağı olan 2920 sayılı Kanunda "Kanun Yolu'na ilişkin özel bir hükmün olmadığı ve 29.01.2013 tarih ve 28543 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmeliğin idari yaptırım kararlarına itiraz başlıklı 11. maddesinde, idari para cezalarına karşı, tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde sulh ceza mahkemesine başvurulabileceğinin düzenlendiği, bakılmakta olan uyuşmazlığa ilişkin görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümlerinin dikkate alınacağı belirtilerek, dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünün Kabahatler Kanunu'nun 27/1. maddesi uyarınca adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesinin Hicabi DURSUN'un başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 22.06.2020 tarihli toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Davanın, 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'nun 143. maddesi ile Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmelik uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle

açıldığı anlaşılmıştır.

14.10.1983 gün ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'nun, "Amaç" başlığı altında düzenlenen 1. maddesinde, "Bu Kanunun amacı; devamlı ve hızlı bir gelişme gösteren, ileri teknolojinin uygulandığı, sürat ve emniyet faktörlerinin büyük önem taşıdığı sivil havacılık sahasındaki faaliyetlerin ulusal çıkarlarımız ve uluslararası ilişkilerimize uygun bir şekilde düzenlenmesini sağlamaktır.";

"Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, "Bu Kanun, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve özel hukuk tüzelkişilerinin havacılık sahasındaki faaliyetlerini kapsar.

Devlet hava araçları, açık hüküm bulunmayan hallerde bu Kanunun kapsamı dışındadır." denilmiş;

"Kabahat oluşturan davranışlar" başlıklı 143. maddesinde, " (Değişik: 23/1/2008-5728/435 md.)

Bu Kanunun;

a) 11, 18, 19, 26, 28, 29, 54, 58 ve 89 uncu maddeleri ile 9 uncu maddesinin üçüncü, 95 inci maddesinin birinci ve 102nci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı davranışta bulunanlara bin Türk Lirasından on bin Türk Lirasına kadar,

b) 23, 24 ve 25 inci maddeleri ile 57nci maddesinin son fıkrasına aykırı davranışta bulunanlara beş yüz Türk Lirasından on bin Türk Lirasına kadar,

idarî para cezası verilir.

Yukarıdaki fıkralarda belirtilenler dışında kalıp da Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün sivil havacılığı düzenlemek maksadıyla alacağı önlemlere uymayanlara, beş yüz Türk Lirasından on bin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

Bu madde hükümlerine göre idarî para cezasına karar vermeye Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürü yetkilidir." hükmü yer almıştır.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmeliğin, "Amaç ve kapsam" başlıklı 1. maddesinde, "Bu Yönetmeliğin amacı, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununda belirtilen hükümlere ve Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün sivil havacılığı düzenlemek maksadıyla alacağı önlemlere aykırılık oluşturan fiilleri ve bu fiillere 2920 sayılı Kanunun 143 üncü maddesi uyarınca verilecek idari para cezalarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.";

"İdari para cezası" başlıklı 4. maddesinde, " (Değişik: RG-7/3/2017-30000)

(1) 2920 sayılı Kanunun 143 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde geçen fiillerden;

a) Zorunlu kurtarmaya yardım işlemleri ile can ve mal güvenliğini korumaya yönelik tedbirler dışında, araştırma ve soruşturmanın selametle yürütülmesini engelleyecek işler yapılması ve delillerin muhafazasının sağlanmaması ile bu konuda mahalli mülki amirler tarafından alınan tedbirlerin uygulanmaması halinde 10.000 TL idari para cezası,

b) Gerçek ve tüzelkişilerin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığından ön izin almadan ticari amaçla hava araçlarıyla yolcu veya yük taşıma faaliyetlerinde bulunmaları halinde 10.000 TL idari para cezası,

c) İşletme ruhsatı olmaksızın hava araçlarıyla ticari faaliyette bulunanlara 10.000 TL idari para cezası,

ç) Tarifeli olarak hava ulaştırma hizmeti yapmak için ruhsat almış bulunan işletmelerde; talep edildiğinde tarife içerisinde yapılan her uçuşta, ücret karşılığında posta taşıma yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere 10.000 TL idari para cezası,

d) Denetim için istenilen bütün teknik ve ekonomik bilgileri verme yükümlülüğünü yerine getirmediği takdirde ruhsat sahiplerine 10.000 TL idari para cezası,

e) Taşımayı ilgilendiren genel şartlar ve tarifelerde izin verilmesinden sonra yapılacak değişiklikleri, ilgilinin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına tasdik ettirmemesi halinde 10.000 TL idari para cezası,

f) Türk sivil uçak siciline tescil edilen hava aracının, evvelce kayıtlı bulunduğu sicilden sildirilmemesi halinde 6.000 TL idari para cezası,

g) 2920 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinde belirtilen belgelerinin hava aracında bulundurulmaması halinde 6.000 TL idari para cezası,

ğ) Belirlenmiş bulunan gümrüklü havaalanlarından başka bir yere zorunluluk nedeniyle iniş yapıldığı takdirde, hava aracı sorumlu pilotu, durumu derhal varsa havaalanı yöneticisine, yoksa en yakın mülki amire veya zabıta yetkilisine duyurmak ve yetkili makamlar el koyuncaya kadar hava aracını, yolcuları ve yükü ile birlikte güvence altına alma yükümlülüğünü yerine getirmediği takdirde 6.000 TL idari para cezası,

h) Pilotlar ile hava aracının sevk ve idaresi bakımından gerekli personelin, faaliyette bulunabilmeleri için, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığından yeterlik belgesi almadıkları veya bu belgeleri belirli süreler içinde yenilemedikleri takdirde 10.000 TL idari para cezası,

ı) Kaptan pilot hava aracında işlenen suç ve kabahatlerle ilgili olarak gereken kanuni tedbirlerin alınmasını sağlamak amacı ile durumu en kısa zamanda yetkili makamlara intikal ettirmek ve yurt dışında ise, Türk konsolosluğuna bildirmek veya bildirilmesini sağlamak yükümlülüğü ile her iki halde de, ayrıntılı bir rapor verme yükümlülüğünü yerine getirmediğinde 3.500 TL idari para cezası,

verilir.

(2) 2920 sayılı Kanunun 143 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde geçen fiillerden;

a) Ruhsat sahibinin, ruhsatın örneklerini, işletmesinde müşteri ve iş çevrelerinin kolaylıkla görüp okuyabilecekleri yerlere asmaması halinde 1.500 TL idari para cezası,

b) Ruhsat sahibinin, işletme faaliyetlerini ruhsatın şartlarına aynen uyarak yürütmemesi halinde 6.000 TL idari para cezası,

c) Ruhsat sahibinin, belirlediği uçuş tarifelerini Genel Müdürlük tarafından onaylanmadan veya onaylanmasının üzerinden yedi gün geçmeden veya yürürlüğe koymadan en az üç gün öncesine kadar üçüncü kişilere duyurmadan yürürlüğe koyması halinde 1.500 TL idari para cezası,

verilir.

(3) Ek-1'de yer alan bulgulara belirtilen miktarda idari para cezası verilir.

(4) Yukarıdaki fıkralarda belirtilenler dışında kalıp da Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün sivil havacılığı düzenlemek maksadıyla alacağı önlemlere uymayanlara 2920 sayılı Kanunun 143 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına göre işlem yapılır." denilmiş;

"İdari yaptırım kararlarına itiraz" başlıklı 11. maddesinde, "İdari para cezalarına karşı, tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde sulh ceza mahkemesine başvurabilir. Bu süre içerisinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari para cezaları kesinleşir." hükmü yer almıştır.

Olayda, davanın, 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunùnda belirtilen yükümlülükleri yerine getirmediğinden bahisle verilen idari para cezasının iptaline ilişkin olarak açıldığı, 2920 sayılı Kanun'da davacının işlediği ileri sürülen kabahate ilişkin idari yaptırımların düzenlendiği, ancak bu idari yaptırımlara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği, Kanun uyarınca verilen idari para cezalarına ilişkin usul ve esasları belirleyen yönetmelikle, idari para cezalarına karşı, sulh ceza mahkemesine başvurulacağının düzenlendiği anlaşılmıştır.

Öte yandan, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır" denilmiş; Kanunun 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu hükme bağlanmış; "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Ankara 3. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Batman 1. Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 29.11.2019 gün ve D.İş No: 2019/4348 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Ankara 3. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Batman 1. Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 29.11.2019 gün ve D.İş No: 2019/4348 sayılıGÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 22.06.2020 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN